NORAKSTS
Lietas arhīva Nr. C-0561-17
ECLI:LV:DORT:2017:0925.C13056117.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Dobelē, 2017.gada 25.septembrī

Dobeles rajona tiesas tiesnese N.Pakule,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

Prasības pieteikumā norādīts, prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus aizbilstamās /pers. E/ uzturam EUR 114 apmērā mēnesī. Prasītājai Uzturlīdzekļu garantijas fonds, pamatojoties uz fonda administrācijas lēmumu Nr. 1-8/60896-5235 no 21.06.2017. atteikta uzturlīdzekļu izmaksa, pamatojoties uz ko viņa griezusies ar prasību tiesā.

Normatīvais akts, ar kuru prasība pamatota – Civillikuma 177.panta pirmā, otrā un ceturtā daļa, 179.panta piektā daļa, Civilprocesa likuma 1., 28.panta otrā daļa, 43.panta pirmās daļas 3.punkts, 127.panta otrā daļa, 128., 129.panta pirmā un otrās daļas 3.punkts. LR Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Prasītājas prasījumi - piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai uzturlīdzekļus bērna /pers. E/ uzturam EUR 114,00 mēnesī, bet ne mazāk, kā ar LR Ministru Kabineta 2013.gada 15.janvara noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam. Palielinoties minimālajai darba algai proporcionāli palielināt piedzenamo uzturlīdzekļu summu. Uzturlīdzekļus piedzīt no prasības pieteikuma iesniegšanas brīža tiesā. Spriedumu izpildīt nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{19}panta otro daļu celtā prasība atzīstama par maza apmēra prasību.

2017.gada 14.jūlijā atbildētājai uz prasības pieteikumā norādīto dzīvesvietu – /adrese/, nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai 15 dienas, papildus informējot, ka paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī izskaidrojot atbildētājas tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī citas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumi (lietas 12.lapa). Korespondence saņemta atpakaļ tiesā ar norādi – beidzies glabāšanas laiks.

Pārbaudot atbildētājas datus Personu datu pārlūkā tiesa konstatē, ka /pers. C/ nav deklarētās dzīves vietas, tāpēc 2017.gada 1.augustā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (laidiens Nr. 151 (5978)) tika ievietots sludinājums, ar kuru /pers. C/ tika darīts zināms par celto prasību, izskaidrojot viņai tiesības 15 dienu laikā sniegt tiesai savus rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, kā arī informējot, ka 2017.gada 25.septembrī tiesas kancelejā būs pieejams sprieduma noraksts konkrētajā lietā (lietas 22.lapa).

Atbildētāja nedz norādītājā termiņā, nedz līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā nav sniegusi tiesai paskaidrojumus par prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

2017.gada 2.augustā prasītājai nosūtīts paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2017.gada 25.septembrī. Prasītājai nosūtītais paziņojums nav saņemts atpakaļ tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmo daļu, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, proti, ierakstītā pasta sūtījumā, ierakstītā pasta sūtījumā ar paziņojumu par saņemšanu vai vienkāršā pasta sūtījumā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektajai daļai tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu, un fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 59.panta pirmo daļu, atbildētāju, kura adresi nevarēja noskaidrot saskaņā ar šā likuma 54^{1}.pantu vai kuram dokumentus nevarēja iesniegt adresē, kuru bija norādījis lietas dalībnieks saskaņā ar šā likuma

54^1.panta pirmo daļu, vai kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56^2.pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Ievērojot to, ka pusēm par lietas izskatīšanu rakstveida procesā tika paziņots ierakstītā pasta sūtījumā, nosūtot minēto informāciju uz prasības pieteikumā norādītajām adresēm, tostarp atbildētājai par tiesvedību tika paziņots arī ar sludinājumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", tiesa uzskata, ka pusēm tiesas dokumenti un paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā ir nosūtīts Civilprocesa likuma 56.pantā un $56.^1$ pantā noteiktajā kārtībā.

Noraidījums tiesnesei līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā nav pieteikts.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{18}$ panta pirmo daļu lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot Civilprocesa likuma $30.^3$ nodaļā „Lietas par maza apmēra prasībām" paredzētos izņēmumus. Atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmajai daļai, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Ievērojot to, ka puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, civillietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

MOTĪVU DAĻA

Tiesa, pārbaudījusi rakstiskos pierādījumus lietā, dzimšanas apliecību Nr. /apliecības numurs/, kas apliecina, ka atbildētāja ir nepilngadīgās /pers. E/, personas kods /personas kods/, māte (lietas 7.lapa) uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No Dobeles Novada Bāriņtiesas 2012.gada 30.maija Lēmuma lietā Nr. 1-6/92 izriet, ka /pers. E/ nodibināta aizbildnība, ieceļot prasītāju par nepilngadīgā bērna aizbildni (lietas 8.-9.lapas).

No Uzturlīdzekļu garantijas fonda administrācijas 2017.gada 21.jūnija Lēmuma lietā Nr.1-8/60896-5235 izriet, ka nolemts atteikt uzturlīdzekļu izmaksu iesniedzējai (lietas10.lapa).

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piektās daļas noteikumiem minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu, vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošināt garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Katra vecāka pienākums ir dot bērnam minimālo uzturlīdzekļu apjomu neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa. Atbildētājas nevēlēšanās uzturēt savu bērnu nevar būt par iemeslu viņas atbrīvošanai no mātes pienākumu pildīšanas un līdzekļu gādāšanas sava bērna uzturam. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Atbildētāja ir darbaspējīgā vecumā, tiesas rīcībā ziņu par viņas darbaspēju zudumu nav.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: līdz septiņu gadu vecumam 25 % apmērā, no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2016.gada 25.oktobra noteikumiem Nr. 683 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēnešalga no 2017.gada 1.janvāra sastāda 380 *euro*

Tiesa uzskata, ka prasītājas celtā prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr. 37 nosacījumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa jānodrošina katram savam bērnam, ir apmierināma un šajā konkrētajā gadījumā ievērojot to, ka bērns /pers. E/sasniegusi deviņu gadu vecumu, viņai nosakāms uzturlīdzekļu apjoms 30 % apmērā no Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Rakstveida paskaidrojumu par celto prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu atbildētāja nav sniegusi.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka prasītāja īsteno bērna ikdienas aprūpi, uzraudzību, ka atbildētājai kā bērna mātei ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāmaksā uzturlīdzekļi. Tāpat tiesa uzskata, ka prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs neprasa vērtēt atbildētājas mantisko stāvokli, jo tas ir atbilstošs minimālo uzturlīdzekļu apmēram, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Līdz ar to, uzturlīdzekļu apmēru bērnu uzturam ir nosakāms piedzīt Latvijas Republikas Ministru

kabineta noteikumu Nr.683 noteiktajā apmērā un kārtībā. Ņemot vērā to, ka uz šo brīdi Latvijas Republikā noteiktā minimālā darba alga ir EUR 380, no atbildētājas piedzenami bērna- /pers. E/uzturēšanai EUR 114,00 apmērā ik mēnesi līdz bērna pilngadībai.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu, saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi- 2017.gada 7.jūliju.

Ievērojot to, ka vecāku (prasītājas) aizgādība pār bērniem beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājam bērnu uzturam piedzenami līdz bērnu pilngadībai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti uzturlīdzekļi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, ņemot vērā nepilngadīgā bērna intereses, nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk CPL) 42.panta pirmās daļas noteikumiem tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētājas valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Šajā gadījumā valsts nodeva aprēķināma saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunkta un CPL 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem. Ievērojot to, ka uzturlīdzekļu maksājumu kopsumma par vienu gadu sastāda EUR 1368 no atbildētājas piedzenama valsts nodeva valsts ienākumos EUR 205,20 (12 x 114 = 1368 x 15% = 205,20) apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 3,22 apmērā.

Atbildētājai nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei attiecībā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu, termiņš nosakām 10 dienas no brīža, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, sprieduma izpildi par uzturlīdzekļu piedziņu noteikt – nekavējoties.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr. 37, Civilprocesa likuma 8., 97., 34. pantiem, 42.panta pirmo daļu, 193., 199., 204.[1], 205.panta pirmās daļas 1.punktu, 250.[25]pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt n o /pers. C/, personas kods /personas kods/ , par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 114,00 *euro* (viens simts četrpadsmit euro 00 centus) ik mēnesi bērna /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam, bet ne mazāk par minimālo uzturlīdzekļu apmēru saskaņā ar 2016.gada 25.oktobra Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 683, sākot no 2017.gada 7.jūliju līdz bērna pilngadībai vai izmaiņām normatīvajos aktos.

Mainoties minimālās darba algas apmēram uzturlīdzekļu apmērs mainās proporcionāli minimālās darba algas apmēram.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/ par labu valstij valsts nodevu 205,20 *euro* (divi simts pieci euro 20 centi) apmērā, kas maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, kods 0539 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,22 *euro* (trīs euro 22 centi) apmērā, kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu un valsts nodevas piedziņu noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Dobeles rajona tiesā.

Daļā par uzturlīdzekļu piedziņu spriedums izpildāms nekavējoties.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2017.gada 25.septembra, Zemgales apgabaltiesā apelācijas sūdzību iesniedzot Dobeles rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem pamatiem pārsūdzībai apelācijas kārtībā.

Tiesnese (paraksts) N.Pakule
NORAKSTS PAREIZS
Dobelē, 2017.gada 25.septembrī
Dobeles rajona tiesas tiesnese N.Pakule